

Příloha 7: Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta Fakulta sportovních studií MU

Habilitační obor Kinantropologie

Uchazeč PaedDr. Emanuel Hurych, Ph.D.

Pracoviště Vysoká škola polytechnická Jihlava

Habilitační práce Sekularizovaná spiritualita pohybu v kontextu filosofické kinantropologie

Oponent prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc.

Pracoviště Husitská teologická fakulta UK Praha

Máme před sebou práci, která v oblasti kinantropologie představuje průlom. Jde o text, jenž se soustřeďuje na tělesná cvičení a sport z jiného hlediska než z biologického či sociologického. Objevuje se zde v podstatě dlouho zakázané slovo „spiritualita“, jež se velmi těžko prodíralo cestu alespoň k částečnému uznání. Jak autor tohoto spisu rozumí fenoménu spiritualita? Kolega Hurych se nám svěřuje: „*Ambicí této práce je poskytnout čtenářům – zejména odborné kinantropologické obci, nikoli však pouze jí – pokud možno kompaktní a logicky uspořádaný pohled na perspektivu spirituálního přístupu k aktivnímu pohybu v soudobé české společnosti, a to jak z pohledu jedince, tak i prismatem některých sociálních skupin.*“ (s. 6) Tato perspektiva nám oznamuje požadavek, abychom se nedívali na sport a tělesná cvičení jen z hlediska zdraví a estetiky, ale i z hlediska duchovního. Autor vymezuje „spiritualitu“ v širším pohledu, nejde jen o náboženskou reflexi, i když přiznává, že tento aspekt do tohoto fenoménu podstatně náleží.

Jako pozadí, na kterém se fenomén spirituality a jejích proměn bude dobře ukazovat, si autor vybírá filosofický směr pozitivismu. Uvědomuje si, že požadavek jistoty, měřitelnosti a objektivistického výkaznictví předurčuje metodu, která se bude v kinantropologii představovat jen jako empirický výzkum. S tím souvisí ztráta opravdovosti ve vztahu ke kinantropologii, což je jen jeden z mnoha aspektů současného „placatého myšlení“ v Liessmannově teorii nevzdělanosti. Důsledky pak vidíme v podobě omylů hodnotitelské reality. Omyl „jemné škály“ a omyl spočívající v samozřejmé platnosti jen jedné možnosti „secundum non datur“ jsou vlastně jen jakýmsi potrzením jednoduchosti hodnocení, které se zakládá jen na jistotě, přijatelné pro většinu. V tomto ohledu je třeba zdůraznit, chybí zde duchovnost, chybí zde spiritualita. Jednoduchost, plochost tzv. „placatého myšlení“ (název patří M. Heideggerovi) je pak přirozeně vyrovnávána opačným pólem, což je okultismus a

esoterismus. Autor mluví dokonce o „*kompenzaci nadbytku pozitivismu v každodenní realitě prostřednictvím rekreačně nezávazného okultismu*“.

Zcela ve smyslu hegelovských protikladů se tu otvírá napětí, které je v současné společnosti pramenem těchto jevů a objevuje se v nejrůznějších projevech ve společenské reflexi. Kolega Hurych si nově pokládá otázka po smyslu amatérského a profesionálního sportu, spojuje ji s problémem universalismu a specializace, vykládá oba protikladné póly jako dvě položky jednoho vztahu, zcela v hegelovském pojetí, a tím, do jisté míry ospravedlňuje profesionalismus jako něco, co náleží do sportování naší doby, která je typická adorací výkonů.

Velmi zajímavý odkaz autora této práce spočívá ve snaze najít spiritualitu přímo v lidském pohybu. Kolega Hurych tak vlastně předem odstraňuje dualismus *res extensa* a *res cogitans* v lidském těle, což je základní, často nedotázaný předpoklad karteziánismu v našem současném myšlení v oblasti kinantropologie. Patrně to je přímý zásah do největšího problému, kterým trpí současná kinantropologická reflexe. Pohyb sám nemůže být pochopen jen jako $\varphi\omega\alpha$ (nesení), ale je intencionální, je nesen záměrem, o který ve spiritualitě především jde. Intence pohybu může být uvědoměna, může být pojmenována; ovšem častěji lidé o ní nevědí, pouze ji tuší; prostě sportování jim dělá dobře. Zde se otvírá široké pole otázek, které čeká na další podobné práce. Lidský pohyb není nikdy jen mechanický a fyzikální projev, má vždy v sobě zaměřenost; a o tu jde. Otázka intence, nesoucí sportovní pohyb, je v podstatě pak rozebírána s ohledem na vlivy náboženské, s ohledem na různé formy transcendence, které v sobě možnost sportovního prožitku bytostně otevírají. „„Duch je jediné bytí, jež samo je neschopné zpředmětnění.“ , opakuje Schellerovu myšlenku autor tohoto textu.

Nepředmětné sdílení je možné jen při vzniku či zániku celku bez marga obsaženého v bytostném tážení, to známe z Patočky a z mnohých jiných. Co jiného je sport a tělesná cvičení, než aktivitou, která v sobě nese bytostné tážení jako svůj základ a jediný smysl. Zde se Kolega Hurych opravdu pouští na dosud málo probádané pole a je třeba jej za to pochválit. Otevřít problematiku takto se podaří jen málokdy. Práce tak získává na kvalitě a významu.

Další části práce mapují reflexi spirituality v českém prostředí. Habilitant se zastavuje u náboženství, akcentuje sekulární formy spiritualizace. Odtud naprosto přirozeně se dostává do oblasti etické – deontologické a snaží se vysvětlit duchovní prvky ve hře na protikladu altruismus a egoismu. Poutnictví jako výraz hledačství právě duchovního obsahu je pak jakýmsi vyvrcholením smyslu této pozoruhodné práce. Uvědomuje si

zásadní rozdíl mezi poutníkem a turistou a s tím spojeným zásadním protikladem mezi prožitkem- zážitkem a duchovním hloubením, nastávajícím u poutníka směřujícího k usebrání světa a sama sebe. Být u sebe sama a žít z vlastního pramene, být u toho, co je člověku nejvlastnější (Er-eignis v heideggerovském pojetí) – to je autorovi této práce základem spirituality při pohybové činnosti. Pochopení prostého běhu jako možnosti transcendování ke svým nejvlastnějším možnostem je pak pro doktora Hurycha výrazem umění. Předložená práce je velmi hlubokým vhledem do podstaty lidského pohybu, překračuje meze obvyklé ve vědecké literatuře, hodnotím ji velmi pozitivně. Je velmi dobrým vstupem do zahájení habilitačního řízení a věřím, že podstatně obohatí kinantropologickou literaturu o aspektualitu, na kterou jsme dlouho čekali.

Kolegovi Emanuelovi Hurychovi přeji vše dobré,

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

- 1.
2. dle situace v obhajovacím řízení

Závěr

Habilitační práce PaedDr. Emanuela Hurycha, Ph.D. „*Sekularizovaná spiritualita pohybu v kontextu filosofické kinantropologie*“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Kinantropologie.

V Praze dne 28. 3. 2014

prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc.